

विजाभज, इमाव व विमाप्र प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना
सन २०२४-२५ करिता परदेशात उच्च
शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती मंजूर करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:-शिवृत्ती-२०२५/प्र.क्र.११/शिक्षण-२
मंत्रालय विस्तार भवन, मादाम कामा मार्ग,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक:- १० जुलै, २०२५

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग क्रमांक:-शिवृत्ती-२०१८/प्र.क्र.११८/ शिक्षण,
दि.११.१०.२०१८
- २) शासन निर्णय, नियोजन विभाग क्रमांक:-सारथी -२०२२/प्र.क्र.२८९/का.१४५२-अ, दि.२०.०७.२०२३.
- ३) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र.सान्यावि-२०२३/ प्र.क्र.६०(४)/ बांधकामे,
दि. ३०.१०.२०२३
- ४) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र.सान्यावि-२०२४/ प्र.क्र.७७/ बांधकामे,
दि. २५.०७.२०२४.
- ५) शासन निर्णय, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग क्र.:शिवृत्ती-२०२४/प्र.क्र.०७/ शिक्षण-२
दि.२६.०९.२०२४
- ६) शासन निर्णय, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग क्र.शिवृत्ती-२०२५/प्र.क्र.३१/शिक्षण-२,
दिनांक ०८.०७.२०२५

प्रस्तावना :-

राज्यातील विजाभज, इमाव व विमाप्र प्रवर्गातील गुणवंत विद्यार्थ्यांना परदेशात उच्च शिक्षणासाठी परदेश शिष्यवृत्ती योजना सन २०१८-१९ पासून संदर्भ क्र.१ च्या शासन निर्णयान्वये लागू करण्यात आलेली आहे. संदर्भ क्र. ३ च्या शासन निर्णयान्वये प्रस्तुत योजनेतर्गत पात्र विद्यार्थ्यांची संख्या ७५ विद्यार्थी इतकी निर्धारित करण्यात आली आहे. त्यानुषंगाने सन २०२४-२५ या शैक्षणिक वर्षाकरिता परदेशी शिष्यवृत्ती योजनेतर्गत पात्र ७५ विद्यार्थ्यांची संदर्भ क्र.५ च्या शासन निर्णयान्वये अंतिम निवड करण्यात आली आहे.

कु.रश्मी चंद्रशेखर मौंदेकर या विद्यार्थिनीने Master in Public Health या १ वर्ष कालावधीच्या अभ्यासक्रमाकरिता University of Manchester या विद्यापिठात सप्टेंबर, २०२४ मध्ये प्रवेश घेतला आहे. कु.मौंदेकर या विद्यार्थिनीने परदेशी शिष्यवृत्ती योजनेतर्गत सन २०२४-२५ या निवड प्रक्रियेमध्ये Master in Public Health या विषयात पदव्युत्तर पदवी घेण्याकरिता शिष्यवृत्ती अर्ज केला होता. Public Health विषय वैद्यकिय क्षेत्राशी (Medical) निगडीत असल्यामुळे कु.मौंदेकर या विद्यार्थिनीची निवड करण्यात आली नाही. सामाजिक न्याय विभागाच्या धर्तीवर सदर अभ्यासक्रम स्विकारुन कु.रश्मी चंद्रशेखर मौंदेकर या विद्यार्थिनीस परदेश शिष्यवृत्ती योजनेतर्गत सन २०२४-२५ या शैक्षणिक वर्षाकरिता एक विशेष बाब म्हणून मंजूरी देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय :-

कु.रश्मी चंद्रशेखर मौंदेकर या विद्यार्थिनीस University of Manchester या विद्यापिठात Master in Public Health या १ वर्ष कालावधीच्या अभ्यासक्रमाकरिता परदेश शिष्यवृत्ती योजनेतर्गत सन २०२४-२५ या शैक्षणिक वर्षाकरिता एक विशेष बाब म्हणून याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

२. कु.रश्मी मौंदेकर या विद्यार्थिनीने अर्जासोबत सादर केलेल्या जात प्रमाणपत्र, जात पडताळणी प्रमाणपत्र, वार्षिक उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र तसेच, इतर कागदपत्रांची व तत्सम बाबींची पडताळणी संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, पुणे यांच्याकडून करण्यात येणाऱ्या गृह चौकशी द्वारे तसेच, दि.११.१०.२०१८, दि.२०.०७.२०२३, दि.३०.१०.२०२३ व दि.२५.०७.२०२४ च्या शासन निर्णयामधील नमूद सर्व अटी व शर्ती यांची पूर्तता करण्याच्या अधीन राहून परदेशी शिष्यवृत्तीसाठी पात्र राहतील.

३. परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्तीसाठी निवड करण्यात आलेल्या कु.रश्मी मौंदेकर या विद्यार्थिनीस अनुज्ञेय शिष्यवृत्ती प्रदान करण्यासाठी संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, पुणे यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

४. परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्तीसाठी निवड करण्यात आलेल्या कु.रश्मी मौंदेकर या विद्यार्थिनीकडून संदर्भाधीन दि.११.१०.२०१८ च्या शासन निर्णयात नमूद केल्यानुसार विहित करण्यात आलेली हमीपत्रे, तसेच विद्यार्थ्यांच्या मूळ कागदपत्रांची तपासणी करूनच विद्यार्थिनीस अनुज्ञेय शिष्यवृत्ती वितरीत करण्याचा प्रस्ताव प्रादेशिक उपसंचाल, इतर मागास बहुजन कल्याण (प्रादेशिक) विभाग, नागपूर यांनी संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, पुणे यांना सादर करावा.

५. कु.रश्मी मौंदेकर या विद्यार्थिनीस शासनामार्फत परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती मंजूर केली असल्याने कु.मौंदेकर यांनी त्यांचे शिक्षण संपल्यानंतर देशाची सेवा करणे व त्यांच्या ज्ञानाचा फायदा देशाला करून देणे आवश्यक आहे. या अनुषंगाने कु.मौंदेकर या विद्यार्थिनीकडून शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यापूर्वी हमीपत्र (BOND) लिहून घेणे बंधनकारक राहिल.

६. परदेशात उच्च शिक्षणाकरीता शिष्यवृत्तीसाठी निवड करण्यात आलेल्या कु.रश्मी मौंदेकर या विद्यार्थिनीने परदेशातील पदव्युत्तर पदवी किंवा पीएचडी अभ्यासक्रम विहित कालावधीत पूर्ण करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी कोणत्याही परिस्थितीत कु.मौंदेकर यांना मुदतवाढ व वाढीव खर्च दिला जाणार नाही.

७. परदेश शिष्यवृत्तीसाठी निवड करण्यात आलेल्या कु.रश्मी मौंदेकर या विद्यार्थिनीस उच्च शिक्षण घेण्यासाठी ज्या शैक्षणिक संस्थेत / विद्यापीठात अथवा अभ्यासक्रमास मान्यता दिलेली आहे, ते ठिकाण वा अभ्यासक्रम विद्यार्थ्याने परस्पर बदलल्यास संबंधित विद्यार्थ्याकडून शिष्यवृत्तीची रक्कम संपूर्णतः वसूल करण्यात येईल.

८. परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यात आलेल्या कु.रश्मी मौंदेकर या विद्यार्थिनीस शिक्षण शुल्क, निर्वाह भत्ता (अनुज्ञेय), आरोग्य विमा, जाण्या-येण्याचा विमान प्रवास खर्च व आकस्मिक खर्च (अनुज्ञेय) यांची रक्कम संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, पुणे यांनी संबंधित विद्यापीठाकडून प्रमाणित माहिती प्राप्त करून घेऊन, शिक्षण फी संबंधित विद्यापीठाच्या बँक खात्यात आणि निर्वाह भत्ता व अनुषंगिक खर्चाची रक्कम नियमानुसार कु.रश्मी मौंदेकर या विद्यार्थिनीच्या बँक खात्यात जमा करावी.

९. याबाबत होणारा खर्च हा मागणी क्रमांक झेडजी ०३. प्रधानशीर्ष २२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण ०३, मागासवर्गीयांचे कल्याण, २७७-शिक्षण, ०२ शिष्यवृत्ती विद्यावेतन (०२) (१८) विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील गुणवंत मुलामुलींना परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती (२२२५ एफ २१८), या लेखाशिर्षाखाली खर्ची घालून त्या अंतर्गत चालू आर्थिक वर्षात मंजूर करण्यात आलेल्या तरतूदीमधून भागविण्यात यावा.

१०. याकरीता संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, पुणे यांना नियंत्रक अधिकारी तसेच लेखा अधिकारी, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

११. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२५०७१०१५४६१२७१३४ आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे. असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(डॉ.प्रकाश धावले)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १.मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
- २.मा. मुख्यमंत्र्यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३.मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४.मा. मंत्री, (इ.मा.ब.क) यांचे खाजगी सचिव
- ५.मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई
- ६.मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई
- ७.सर्व प्रशासनिक विभागाचे अपर मुख्य संचिव / प्रधान सचिव / सचिव
- ८.संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, पुणे
- ९.महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, महाराष्ट्र राज्य मंत्रालय, मुंबई
(प्रसिध्दीसाठी)
- १०.महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र - १/२ मुंबई / नागपूर
- ११.महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र - १/२, मुंबई / नागपूर
- १२.अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- १३.निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
- १४.प्रादेशिक उपसंचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण (प्रादेशिक) विभाग, नागपूर
- १५.सहाय्यक संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, नागपूर
- १६.सचिव, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक
- १७.निवड नस्ती.